

Kohtuasi 41/83

[...]

Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine (artikkel 86) – Riigiettevõtjad (artikkel 90) –
Rahvusvahelised lepingud (artikkel 234) – Artikkel 222 – EMÜ asutamislepingu artikkel
190

[...]

EUROOPA KOHTU OTSUS

20. märts 1985*

[...]

Kohtuasjas 41/83,

Itaalia Vabariik, esindaja: diplomaatiliste erimeelsuste osakonna juhataja Arnaldo Squillante, keda abistas riiklik esindaja Giorgio Azzariti, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Itaalia Suursaatkond Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: selle õigusnõunik Giuliano Marenco, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o selle õigustalituse ametnik Georgios Kremlis, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

kostja,

keda toetas

Ühendkuningriik, esindaja: G. Dagtoglou, Treasury solicitor's Department Queen Anne's Gate Chambers, London, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ühendkuningriigi valitsuse ametnik J. D. Howes, Suurbritannia Suursaatkond, 28 boulevard Royal,

menetlusse astuja,

milles taotletakse komisjoni British Telecommunications'i suhtes tehtud 10. detsembri 1982. aasta otsuse 82/861 tühistamist EMÜ asutamislepingu artikli 86 alusel (EÜT L 360, lk 36).

EUROOPA KOHUS,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

koosseisus: president Mackenzie Stuart, kodade esimehed G. Bosco, O. Due ja C. Kakouris, kohtunikud P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann ja Y. Galmot,

kohtujurist: M. Darmon,

kohtusekretär: H. A. Rühl, peametnik,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

1. Euroopa Kohtu kantseleile esitatud hagiavaldusega esitas Itaalia Vabariik 15. märtsil 1983 EMÜ asutamislepingu artikli 173 teise lõigu alusel hagi, milles taotletakse komisjoni British Telecommunications'i suhtes tehtud 10. detsembri 1982. aasta otsuse tühistamist EMÜ asutamislepingu artikli 86 alusel (EÜT L 360, lk 36).

2. 1981. aasta British Telecommunications Act'iga asutatud avalik-õiguslik äriühing British Telecommunications, võttis 1. oktoobril 1981 üle 1969. aasta Post Office Act'iga asutatud United Kingdom Post Office'i ülesanded; nii ühte kui teist ettevõtet nimetatakse edaspidi "BT". Et BT-l on Ühendkuningriigis seaduslik monopoolne seisund telekommunikatsioonisüsteemide haldamise alal, on tal kohustus pakkuda eelkõige teleksi- ja telefoniteenuseid. Nii Post Office Act'i kui ka British Telecommunications Act'i järgi on BT-l normeloov pädevus, mis puudutab telekommunikatsiooniteenuseid Ühendkuningriigis, mille tariifid ja tingimused ta kehtestab määrustega (*schemes*); need avaldatakse väljaannetes London Gazettes, Edinburgh Gazettes ja Belfast Gazettes.

3. BT-l on muide 2. oktoobril 1947 Atlantic City's allkirjastatud rahvusvahelise telekommunikatsioonikonventsiooniga (ÜRO lepingute kogumik nr 2616, lk 188), mida on viimati muudetud 25. oktoobril 1973 Malaga-Torremolinos'es, asutatud Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu (UIT – *Union internationale des télécommunications*) ühte alalise organisse kuuluva tunnustatud eraettevõtja rahvusvaheline staatus. Kõik EMÜ liikmesriigid on rahvusvahelise telekommunikatsioonikonventsiooniga ühinenud. Ühendkuningriigi poolt sellel eesmärgil tunnustatud eraettevõtjana osaleb BT CCITTi (*comité consultatif international télégraphique et téléphonique* – rahvusvaheline telegraafi- ja telefoniside nõuandekomitee) töös koos Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliitu kuuluvate riikide riiklike ametiasutustega, kellel on õigus sellesse kuuluda.

4. CCITT esitab arvamusi käitamis- ja tariifiküsimustes, mis käsitlevad telefoni- ja telegraafisidet, võetakse vastu rahvusvahelise telekommunikatsioonikonventsiooni ja telefoni- ja telegraafieeskirjade alusel (ülemaailmse telegraafi- ja telefoniside halduskonverentsi lõppaktid, Rahvusvaheline Telekommunikatsiooniliit, Genf 1973) ning

mis täiendades viimase kehtestatud eeskirju vastavalt selle artiklile 82, reguleerivad telekommunikatsiooni.

5. 11. aprilli 1973. aasta telegraafieeskirjade artikli 6 lõige 3 sätestab:

“Ametiasutused või tunnustatud eraettevõtjad kohustuvad lõpetama oma kontoris niisugustele sõnumeid edastavatele telegraafiagentuuridele ja muudele asutustele saadetud telegrammide vastuvõtmise, edastamise ja edasiandmise, mis on loodud telegrammide saatmiseks kolmandate isikute nimel eesmärgiga vabastada need saadetised täielikult maksudest, mida tuleb tasuda kogu läbitud tee eest.”

6. Telegraafieeskirjade selle sätte alusel ja kohaldamiseks võttis CCITT oktoobris 1976 vastu arvamuse F-60, mille lõige 3.5.2 sisaldab järgmisi sätteid:

“Ametiasutused või tunnustatud eraettevõtjad peavad keelduma teleksiteenuste andmisest sõnumeid edastava telegraafiagentuuri käsutusse, mis on teadaolevalt korraldatud selleks, et edastada või võtta vastu telegramme, mis on mõeldud saatmiseks telegraafi teel eesmärgiga vabastada need saadetised täielikult maksudest, mida tuleb tasuda kogu tee eest.”

7. Tuginedes nendele õigusnormidele, alustas BT võitlust, et Ühendkuningriigi territooriumil ei areneks sõnumite edasisaatmise eraagentuurid, mis on pakkunud avalikkusele uut teenust, mis seisneb teiste huvides suure hulga sõnumite vastuvõtmises ja edastamises tunduvalt madalamate hindadega kui need, mida kasutatakse telekommunikatsiooniliinide ja -süsteemide traditsioonilisele kasutamisele vastavate tariifide alusel.

8. Kasutades talle seadusega antud normeloovat pädevust, võttis BT esmajoones vastu määrused T7/1975 ja T17/1976. Kuigi need määrused jätsid abonentidele õiguse kasutada oma seadet sõnumite edastamiseks või vastuvõtmiseks teiste huvides, nägid need siiski vastavalt oma artikli 42 lõike 2 punkti b alapunktis iii ja artikli 70 lõike 2 punkti b alapunktis iii ette, et kui abonent edastab teleksisõnumi, mis on nii pärit välisriigist kui ka läheb välisriiki, siis ei või ta kohaldada maksustamist, mille tulemus on see, et sõnumi saatja saab selle saata odavamalt kui siis, kui oleks saatnud selle otse. Pooled on siiski nõus, et BT pole kunagi taganud nende õigusnormide tegelikku kohaldamist.

9. BT täiendas seejärel neid õigusnorme, võttes vastu määruse T1/1978, mis jõustus 21. jaanuaril 1978 ja sisaldas oma artikli 44 lõike 2 punktis a ja artikli 70 lõike 2 punktis b edasisaatmisasutustele kehtestatud keeldu tagada oma klientidele rahvusvahelised teenused, mille puhul:

a) sõnumeid andmete vormis edastatakse või võetakse rahvusvaheliselt vastu telefoni teel ja muudetakse sõnumiteks, mida edastatakse teleksi või faksi teel, kirjalikus või ükskõik missuguses muus visuaalses vormis;

b) teleksisõnumid liiguvad kohtade vahel, mis asetsevad väljapool Ühendkuningriiki või Mani saart;

c) teleksisõnumeid edastatakse või võetakse vastu muude sõnumite edastamise agentuuride vahendusel.

Määruse T1/1978 eespool nimetatud sätted võeti täielikult üle uue 1981. aasta määrusega, millega tühistati ja asendati kõik varasemad määrused.

10. Oma 10. detsembri 1982. aasta otsusega 82/861 teatas komisjon, et eespool nimetatud määrused kujutavad endast EMÜ asutamislepingu artikli 86 rikkumisi ning et BT peab tegema nendele lõpu kahe kuu jooksul pärast sellest otsusest teavitamist, kui tuvastatud õigusrikkumised veel kestavad.

11. Oma otsuse põhjendustes väidab komisjon, et BT kehtestatud piirangud ja nende rikkumistega kaasnevad karistused, nimelt antud varustuse katkestamine või väljalülitamine, takistavad sõnumite edastamise agentuuridel pakkuda mõningaid teenuseid, kahjustades nende kliente, kes asetsevad teistes liikmesriikides, kehtestades telefoni- ja teleksiseadmete kasutamise suhtes kohustusi, mis ei ole seotud telefoni- ja teleksiteenuste omistamisega, ning suruvad nendele agentuuridele peale ebasoodsa asjaolu konkurentsivõrreldes teiste liikmesriikide ametiasutuste ja agentuuridega, kelle suhtes ei kehti samad eeskirjad.

12. Vaatamata tuvastatud õigusrikkumistele, leidis komisjon siiski, et võttes arvesse juhtumi erilisi asjaolusid, eelkõige rahvusvaheliste kohustuste täitmise vajadust ja seda, et BT ei karistanud kõnesolevate piirangute rikkumise eest, lülitades sõnumite edastamise agentuuride seadmed välja, ei tule BT-le määrata mingit trahvi.

13. Põhjendamaks oma nõuet tühistada eespool nimetatud komisjoni otsus, vaidlustab Itaalia Vabariik eelkõige selle, kas vaidlusaluseid määrusi võis seaduslikult hinnata EMÜ asutamislepingu artikli 86 seisukohast. Selles osas väidab hageja esiteks, et avalik-õigusliku asutuse normeloovat tegevust ei saa pidada ettevõtluseks EMÜ asutamislepingu artikli 86 tähenduses, ja teiseks, et seadusliku monopoolse seisundi tõttu, mis tal on, ei võimaldanud EMÜ asutamislepingu artikkel 222 kohaldada ühenduse konkurentsieeskirju BT suhtes.

14. Itaalia Vabariik vaidlustab teiseks selle, kas vaidlusaluseid määrusi saab seaduslikult vaadelda kui EMÜ asutamislepingu artikliga 86 vastuolus olevaid, sest esiteks püütakse nendega võidelda sõnumeid edastavate eraagentuuride ebaausate tavade vastu, teiseks saab ühenduse konkurentsieeskirju BT kui EMÜ asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 osutatud riigiettevõtja suhtes kohaldada ainult teatud ulatuses ja kolmandaks kohustati BTd kritiseeritud meetmeid võtma rahvusvahelise telekommunikatsioonikonventsiooniga.

15. Itaalia Vabariik väidab viimaks, et vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud.

I – Väited, milles vaidlustatakse võimalus hinnata BT antud määrusi EMÜ asutamislepingu artikli 86 seisukohast

1. Ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldatavus vaidlustatud otsuses osutatud tegevuse suhtes

16. Itaalia Vabariik väidab, et EMÜ asutamislepingu artiklit 86 kohaldatakse ainult ettevõtluse suhtes, millega tegeldakse eraõiguslikes vormides, ja mitte reguleeritud tegevuse suhtes, millega mõne seaduse alusel tegeleb riiklik ametkond, mida juhitakse riigivõimu kindlaksmääratud tingimustel. Et vaidlustatud otsuses on osutatud mitte BT kui seadmete haldamise asutuse või kasutajatele telekommunikatsiooniteenuste pakkuja käitumist, vaid tema normeloovat tegevust, millega ta tegeleb vastavalt 1969. aasta Post Office Act'ile ja 1981. aasta British Telecommunications Act'ile, on hageja seisukohal, et artikli 86 kohaldamisel antud juhul ei arvestanud komisjon selle eset. Kritiseeritud normeloov tegevus võivat anda alust ainult hagiks Ühendkuningriigi vastu EMÜ asutamislepingu artikli 90 või 169 alusel.

17. Komisjon, keda toetab tema nõuete ja argumentide puhul Ühendkuningriik, väidab, et telekommunikatsiooniteenuste osutamine on ettevõtlus. Kui Briti seadusega anti BT-le õigus kasutada normeloovat vormi, siis ainult selleks, et kehtestada hinnad ja tingimused, millega telekommunikatsiooniteenuseid pakutakse. Kõnesolevad määrused täidavad niisiis sama otstarvet nagu lepingusätted ja BT andis need vabalt, kasutades oma sõltumatut õigust, ilma Briti riigivõimu igasuguse sekkumiseta. Isegi oletades, et antud juhul võib võtta vastutusele Ühendkuningriigi, võib selle asjaolu tagajärg olla kõige rohkem see, et ettevõtte vastutust vähendatakse trahvi arvutamisel, kuid ei välistata ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamist tema suhtes.

18. Esiteks tuleb märkida, et hageja ei vaidlusta seda, kas oma riigiettevõtja staatuse tõttu on BT riiklike telekommunikatsiooniseadmete haldamise ja nende maksu eest kasutajate käsutusse andmise tegevus tõesti ettevõtlus, mille suhtes kehtivad EMÜ asutamislepingu artiklis 86 sätestatud kohustused.

19. Teiseks tuleb märkida, et kõigepealt 1969. aasta Post Office Act'i artikli 28 ja siis British Telecommunications Act'i artikli 21 järgi on BT-le antud õigus anda määrusi rangelt piiratud ainult õigusnormidega, millega kehtestatakse tema poolt kasutajatele osutatavate teenuste tariif ja muud viisid ja tingimused. Seoses nende õigusnormide sõnastusega tuleb lisaks nõustuda, et Briti seadusandja ei ole kuidagi ette kindlaks määranud kõnesolevate määruste sisu, mille kehtestab BT vabalt.

20. Selles olukorras tuleb vaidlustatud otsuses osutatud määrusi vaadelda kui BT ettevõtlustegevuse lahutamatu osa. Väide, et komisjon ei võinud seaduslikult hinnata nende kokkusobivust EMÜ asutamislepingu artikliga 86, tuleb niisiis tagasi lükata.

2. Ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldatavus BT monopoolse seisundi suhtes

21. Hageja väidab, et EMÜ asutamislepingu artikli 222 järgi, mille kohaselt see leping "ei mõjuta mingil viisil omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides", võivad liikmesriigid vabalt kindlaks määrata oma riigisisises õiguskorras tegevused, millega tegeleb ainult avalik sektor, ja luua riiklikke monopole. Seega on BT-l õigus kaitsta oma monopoolset seisundit, takistades eraagentuuride tegevust, kes tahavad osutada teenuseid, mis on kaetud selle monopoliga. Mõistes hukka määrused, mille BT selleks andis, kui artikliga 86 vastuolus olevad, olevat komisjon niisiis rikkunud EMÜ asutamislepingu artiklit 222.

22. Toimikust selgub, et kui BT-1 on seaduslik monopolne seisund, mis võimaldab tal hallata mõningate eranditega telekommunikatsioonivõrke ja anda need kasutajate käsutusse, ei ole tal monopolset seisundit lisateenuste osutamise alal, näiteks sõnumite edastamise teenused teiste huvides. Igal juhul tuleb märkida, et BT antud määruste eesmärk ei ole kaotada eraagentuurid, mis võivad olla loodud, rikkudes tema monopoli, vaid ainult muuta tingimusi, milles need agentuurid tegutsevad. Niisiis tuleb nõustuda, et EMÜ asutamislepingu artikkel 222 ei takista komisjonil hindamast kõnesolevaid määrusi EMÜ asutamislepingu artikli 86 seisukohast.

23. Väide, mille aluseks on EMÜ asutamislepingu artikli 222 rikkumine, tuleb niisiis tagasi lükata.

II – Väited, mille eesmärk on tõestada, et BT antud määrused ei ole vastuolus EMÜ asutamislepinguga 86

1. BT antud määrused vastavad vajadusele vältida telekommunikatsiooniseadmete kuritarvitamist sõnumeid edastavate eraagentuuride poolt

24. Itaalia Vabariik väitis nii oma kirjalikes seisukohtades kui ka kohtus toimunud aruteludel, et Ühendkuningriigi territooriumil asuvad sõnumite edastamise eraagentuurid kuritarvitavat riikliku telekommunikatsioonivõrku. See kuritarvitus tulenevat eelkõige “kakspunktliniide”, see tähendab eraisikutele ainukasutamiseks renditud riiklike sideliinide ebanormaalsest kasutamisest kindla tariifiga, mille puhul võetakse arvesse selle kategooria kasutajate poolt tavaliselt edastatavate sõnumite hulka. Edastades nendel liinidel sõnumeid kolmandate isikute huvides hoiavad kõnesolevad agentuurid kõrvale normaalsetest tariifitingimustest. Need agentuurid kuritarvitavat ka riiklikku võrku, mis kasutavat spetsiaalseid seadmeid, mis võimaldavad tänu informaatikale edastada suure hulga sõnumeid väga lühikeses ajavahemikus. Need tavad põhjustavat seda suuremat kahju rahvusvahelise telekommunikatsioonisüsteemi korralikule toimimisele, et neid kasutatakse liinidel, mis on kõige enam koormatud. BT võis niisiis EMÜ asutamislepingu artikli 86 rikkumata võtta vajalikud meetmed, et teha lõpp niisugusele ebaseaduslikule tegevusele.

25. Komisjon ja Ühendkuningriik vaidlustavad väite, et sõnumeid edastavad agentuurid kasutavad “kakspunktliline”. Asjaolu, et need agentuurid kasutavad uusi tehnoloogilisi meetodeid ja viivad rahvusvahelisse telekommunikatsiooni sisse minimaalselt konkurentsi, ei saa iseenesest veel olla kuritarvitus.

26. Selles osas piisab, kui märkida, et ei toimiku dokumendid ega ka kohtus toimunud arutelud ei kinnita, et Ühendkuningriigi territooriumil asuvad sõnumite edastamise eraagentuurid kuritarvitavad riiklikke telekommunikatsioonivõrke. Esiteks ei ole tõestatud, et need agentuurid kasutavad “kakspunktliline” sõnumite edastamiseks kolmandate isikute huvides. Teiseks on uue sõnumeid kiiremini edastada võimaldava tehnoloogia kasutamine tehniline progress, mis on kooskõlas üldise huviga ja mida ei saa vaadelda iseenesest kui kuritarvitust. Itaalia Vabariik väitis muide ainult, et sõnumite edastamise agentuurid püüdvat pääseda riikliku võrgu tegeliku kasutamise ajale vastavate maksude tasumisest.

27. Selles olukorras tuleb väide, et vaidlusalused määrused olevat põhjendatud väidetavate kuritarvitustega, mis sõnumite edastamise agentuurid toime panevad, tagasi lükata.

2. BT võetud meetmed kuuluvat EMÜ asutamislepingu artikli 90 lõikes 2 toodud konkurentsieeskirjade erandite hulka, mis on lubatud ettevõtjate puhul, kellele on antud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine

28. Hageja sõnutsi ei juhindunud komisjon EMÜ asutamislepingu sõnastusest, kui leidis, et selle artikli 90 lõige 2 ei ole antud juhul kohaldatav.

29. Enne selle väite põhjendatuse arutamist tuleb märkida, et komisjon ütleb end kahtlevat, kas hagejal on võimalus tugineda sellele väitele. EMÜ asutamislepingu artikli 90 lõige 2, mille eesmärk on kaitsta ülesandeid, mille täitmise otsustab liikmesriik usaldada mingile konkreetsele asutusele, eeldavat vastandlike huvide delikaatset võrdlemist, mis hõlmab kõnesolevale liikmesriigile omaseid asjaolusid ja hinnanguid, mis on võõrad teistele liikmesriikidele, mille eest nemad ei vastuta ja mille kaitsmisest nad pole seega huvitatud.

30. Selles osas tuleb meenutada, et EMÜ asutamislepingu artikli 173 esimese lõigu järgi võivad liikmesriigid esitada hagnosisid iga komisjoni otsust sisaldava akti peale, olgu see siis määrus või üksikakt, ning tugineda oma nõuete puhul eelkõige EMÜ asutamislepingu ükskõik missuguse sätte rikkumisele. Lisaks tuleb märkida, et EMÜ asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaldamisel ei ole liikmesriigile, kes tegi mõnele ettevõtjale ülesandeks hallata üldist majandushuvi esindavat teenust, jäetud kaalutusõigust. Artikli 90 lõikega 3 on nimelt komisjonile usaldatud järelevalveülesanne antud valdkonnas ja seda kontrollib Euroopa Kohus. Selles olukorras ei saa EMÜ asutamislepingu artikli 90 lõike 2 kohaldamisalast välja arvata õigusnorme, mille rikkumisele võib iga liikmesriik tugineda, et põhjendada oma tühistamishagi.

31. Itaalia Vabariigi sõnutsi kahjustab komisjon BT antud ülesande täitmist, kinnitades, et viimase antud määrused on ühenduse õigusega vastuolus.

32. Hageja tugineb selles osas argumendile, mille kohaselt tekitavat sõnumeid edastavate eraagentuuride tegevus majanduslikku kahju Briti avalikule telekommunikatsiooniteenusele.

33. Tuleb märkida, et kui sõnumite edastamise kiirus, mille teeb võimalikuks tehnoloogia areng, viib kindlasti BT müügitulude teatava languseni, siis sõnumite edastamise eraagentuuride olemasolu Ühendkuningriigis meelitab Briti avalikku võrku, nagu märgib hageja ise, teatud hulga rahvusvahelisi sõnumeid ja nendega seotud tulusid. Itaalia Vabariik ei ole kuidagi tõestanud, et nende agentuuride tegevuse kogutulemus Ühendkuningriigis on BT suhtes negatiivne ja et komisjonipoolne vaidlusaluste määruste hukkamõistmine kahjustab majanduslikust seisukohast BT-le usaldatud eriülesande täitmist.

34. Itaalia Vabariik tugineb teiselegi argumendile, mis põhineb Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu loodud ülemaailmse koostöö vajadusel, et tagada

rahvusvaheliste telekommunikatsiooniteenuste regulaarsus, teiste riiklike ametiasutuste õiguspärasel ootusel, et järgitakse kehtivaid rahvusvahelisi eeskirju, mille eesmärk on tõkestada sõnumite edastamise eraagentuuride tegevust. Takistades BT-l täielikult täita selle rahvusvahelise koostööga seotud kohustusi, võivad vaidlustatud otsus veel kahjustada sellele riiklikule ettevõtjale usaldatud eriülesande täitmist.

35. See argument tõstatab tegelikult küsimuse, kas rahvusvaheline telekommunikatsioonikonventsioon või sellest tuletatud õigus kohustas BTd vaidlusaluseid meetmeid võtma või mitte. See ühtib täpselt kolmanda väitega, millele Itaalia Vabariik tugines, et näidata, et BT ei pidanud antud juhul järgima ühenduse konkurentsieeskirju, ning seda tuleb niisiis järgnevalt arutada.

3. Rahvusvaheline telekommunikatsioonikonventsioon ja sellest tuletatud õigus kohustavat BTd takistama, nagu ta tegi, Ühendkuningriigis tegutsevate sõnumite edastamise eraagentuuride tegevust

36. Itaalia Vabariik väidab, et komisjon ei juhindunud EMÜ asutamislepingu artikli 234 sõnastusest. See õigusnorm reguleerivat nimelt võimalikku vastuolu ühenduse õigusnormide ja neile eelnenud rahvusvahelise õiguse normide vahel, omistades viimastele esimeste suhtes ülimuslikkuse. Hageja sõnutsi aga on rahvusvahelise telekommunikatsioonikonventsioonis ja selle halduseeskirjades sätestatud õigusnormid alati keelanud riiklikel ametiasutustel sallida telegraafi- või telefonisõnumite rahvusvaheliste liikumiste ümbersuunamist, kui neid kutsuvad esile sõnumite edastamise eraagentuurid eesmärgiga vabastada sideseansid täielikult maksu tasumisest, mida tuleb tasuda kogu tee eest. Esiteks 1973. aasta telegraafimääruse artikli 6 lõike 3 ja teiseks CCITT arvamuse F-60 järgi oli BT kohustatud andma komisjoni poolt hukkamõistetud määrused.

37. Komisjon ja Ühendkuningriik väidavad, et kõnesolevate sätetega püütakse ainult kõrvaldada nähtus, mis seisneb selles, et sideseansid vabastatakse täielikult maksu tasumisest, mida tuleb tasuda kogu tee eest, ja mitte keelata sõnumite saatmine kolmanda riigi kaudu ainult seepärast, et sõnumit maksustatakse nii madalama maksuga. Need ei saa niisiis põhjendada vaidlusaluseid määrusi.

38. Komisjon väidab lisaks, et EMÜ asutamislepingu artikkel 234 ei ole kohaldatav, sest rahvusvaheline telekommunikatsioonikonventsioon vaadati Malaga-Torremolinos'es üle 25. oktoobril 1972, see tähendab pärast Ühendkuningriigi ühendustega ühinemise kuupäeva. Argumendid, mis hageja esitas enne seda kuupäeva kehtinud õigusnormide sarnasuse kohta, olevat asjakohatud, sest iga läbivaatamise ajal saavad Rahvusvahelise Telekommunikatsiooniliidu liikmesriigid oma vabaduse tagasi ja võtavad uue kohustuse. Eeldades siiski, et on olemas EMÜ asutamislepingule eelnevad rahvusvahelised eeskirjad, mis teevad kohustuslikuks käitumise, mida BT-le ette heidetakse, tasakaalustavat EMÜ asutamislepingu artikkel 234 artiklis 86 kehtestatud keelu ainult siis, kui selle viimase õigusnormi järgimine takistab liikmesriigil täita oma kohustusi kolmandate riikide suhtes.

39. Ühendkuningriik, kes kinnitab, et ei jaga komisjoni seisukohta enne EMÜ asutamislepingut sõlmitud rahvusvahelise lepingu läbivaatamise osas, mis toimub pärast

mõne liikmesriigi ühinemist ühendustega, väidab omalt poolt, et vastavalt 27. veebruari 1962. aasta otsusele kohtuasjas 10/61: Itaalia v. komisjon (EKL prantsusekeelne väljaanne, lk 1) loobuvad liikmesriigid EMÜ asutamislepingu artikli 234 järgi kõikidest varasemast lepingust tulenevatest õigustest, mis on ühenduse õigusega vastuolus. Et BT ei teinud mingit vahet Ühendkuningriigi rahvusvaheliste ja ühenduse õigusest tulenevate kohustuste vahel ja järelikult ei piiranud oma määruste mõju sõnumeid edastavate agentuuride tegevusega, mis kahjustab vastavat tegevust kolmandates riikides, kujutavad kõnesolevad määrused endast tõesti EMÜ asutamislepingu artikli 86 rikkumisi.

40. Ilma et oleks tarvis teha otsust küsimuses, kas 1973. aasta telegraafimääruse eespool tsiteeritud artikli 6 lõikel 3 või CCITT arvamusel F-60 oli või mitte kohustuslik mõju BT suhtes, piisab, kui märkida, et nimetatud õigusnormidel on eesmärk ja sisu, mis erinevad komisjoni poolt hukkamõistetud määruste omast.

41. Nimelt selgub nende sõnastusest endast, et telegraafimääruse artikli 6 lõike 3, samuti CCITT arvamuse F-60 eesmärk on ainult takistada “asutatud” või “teadaolevalt korraldatud” sõnumite edastamise agentuuride tegevust eesmärgiga vabastada need sideseansid täielikult maksust, mida tuleb tasuda kogu tee eest. Nendes õigusnormides kavandatud meetmed saavad niisiis puudutada ainult agenteure, mis tänu kuritarvitavatele meetoditele püüavad vabastada teatud sõnumeid tasuda tulevate maksude täielikust tasumisest.

42. Kui liikmesriik või tunnustatud eraettevõtja, kellele liikmesriik on usaldanud telekommunikatsiooniteenuste haldamise, lubab mittekuritarvitavat edastamistegevust eespool määratletud tähenduses, mis pole niisiis eespool nimetatud õigusnormidega keelatud, ei saa olla tegemist rahvusvahelisel tasandil võetud kohustuste rikkumisega asjaomaste riikide poolt.

43. Eelnevatest kaalutlustest tuleneb, et BT määrustel oli eesmärk, mis erineb telegraafimääruse ja CCITTi arvamuse eespool tsiteeritud sätete omast, ning need osutasid sõnumite edastamise eraagenteure, mille tegevus ei olnud mingil moel kuritarvitav.

44. Selles olukorras tuleb väide, et rahvusvaheline telekommunikatsioonikonventsioon ja sellest tuletatud õigus kohustasid BTd andma vaidlusalused määrused, igal juhul tagasi lükata.

III – Väide, mis põhineb vaidlusaluse otsuse ebapiisaval põhjendusel

45. Itaalia Vabariik väidab, et rikuti EMÜ asutamislepingu artiklis 190 sätestatud otsuste põhjendamise kohustust, sest komisjon ei toonud ära põhjuseid, miks ta arvab, et:

- BT seaduslik monopol on vastuolus ühenduse õigusega;
- normeloova pädevuse kasutamine võib vastata ettevõtlikele;
- ühenduse konkurentsieeskirjad on ülimuslikud varasemate rahvusvaheliste eeskirjade suhtes.

46. Esiteks tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab ebasoodsa otsuse põhjendus võimaldama Euroopa Kohtul teostada oma seaduslikkuse kontrolli ja andma asjaomasele isikule juhiseid, mis on vajalikud, et teada, kas otsus on põhjendatud või mitte. Põhjendamiskohustust tuleb hinnata, lähtudes konkreetse juhtumi asjaoludest, eelkõige akti sisust, kasutatud põhjenduste laadist ja EMÜ asutamislepingu artikli 173 lõike 2 tähenduses mõistetud adressaatide või nende isikute, keda otsus otseselt ja isiklikult puudutab, võimalikust huvist saada selgitusi.

47. Seejärel tuleb märkida, et vaidlusalune otsus ei vaidlusta mingil moel BT seadusliku monopoolse seisundi kokkusobivust ühenduse õigusega. Selles osas ei pidanud komisjon niisiis sõnastama mingit põhjendust.

48. Mis puudutab viimaks kahte ülejäänud punkti, mille Itaalia Vabariik vaidlustas, siis vaidlustatud otsuse põhjendustest selgub, et komisjon märkis kõigepealt, et avalik-õiguslik äriühing BT on majandusüksus, kes tegeleb majanduslikku laadi tegevusega ja moodustab sellena ettevõtja EMÜ asutamislepingu artikli 86 tähenduses. Komisjon märkis lisaks, et kui ta nõustubki BT argumentidega, et rahvusvaheline koostöö ja rahvusvaheliste kohustuste järgimine on rahvusvaheliste sideteenuste osutamises põhielemendid, ei saa niisugune koostöö siiski minna nii kaugemale, et lubatakse rikkuda EMÜ asutamislepingus sätestatud konkurentsieeskirju.

49. See põhjendus vastab EMÜ asutamislepingu artiklis 190 sätestatud nõuetele, sest see võimaldab Euroopa Kohtul teostada oma kontrolli ja asjaomastel isikutel teatada tõhusalt oma seisukoht esitatud asjaolude tõepärasuse ja asjakohasuse kohta.

50. Selles olukorras tuleb väide, et põhjendus oli ebapiisav, tagasi lükata.

51. Kõigest eelnevast tuleneb, et Itaalia Vabariigi hagi tuleb tagasi lükata.

Kohtukulud

52 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud. Et kohtuvaidluse kaotas Itaalia Vabariik, tuleb kohtukulud jätta tema kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1) jätta hagi rahuldamata;

2) mõista kohtukulud välja Itaalia Vabariigilt.

Mackenzie Stuart

Bosco

Due

Kakouris

Koopmans

Everling

Bahlmann

Galmot

Joliet

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 20. märtsil 1985. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

P. Heim

A. J. Mackenzie Stuart